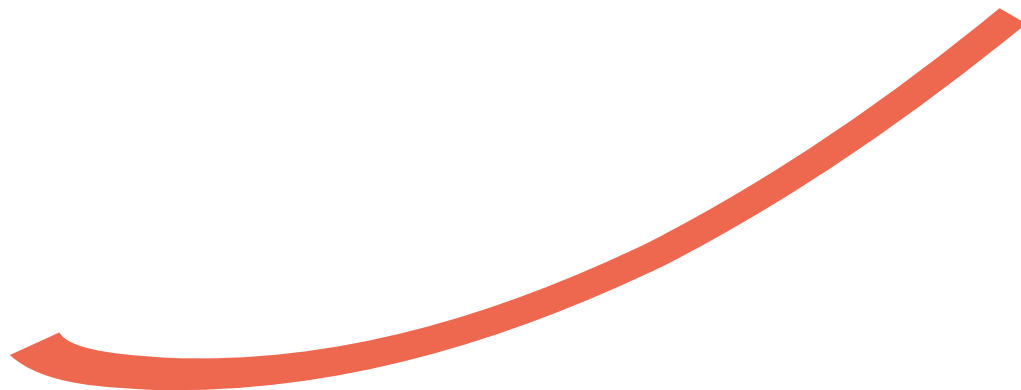

LA CONSIGNA ÉS INNOVAR...

En ciència conviuen paradigmes diversos abans uns no eliminen els altres: un model substitueix l'anterior quan és millor, no abans. Hem d'innovar en propostes pedagògiques i organitzatives que s'apliquin a les escoles i al sistema educatiu, però sota condicions. Diagnòstic previ, cerca d'alternatives i control d'aplicació són la garantia que no ens deixarem portar per criteris de modes, disfressades de novetats pedagògiques

Jaume Sarramona López¹
Col·legiat núm. 120
Bellaterra, setembre 2016

Aquesta és la consigna generalitzada que aquest curs impera en el nostre sistema educatiu, envoltada de grans declaracions verbals, sense oblidar d'esmentar el segle que vivim. Hom podria preguntar: "en la vostra escola no innoveu?", posant cara de sorpresa si la resposta no fos positiva. No convé reflexionar una mica sobre les proposicions generalitzades en un àmbit tan complex i seriós com és l'educació? Intentem-ho.

No hi ha dubte que el coneixement avança gràcies a noves iniciatives que acaben sent acceptades per la comunitat científica. Però fer de la innovació una finalitat per ella mateixa solament pot ocórrer en l'àmbit de la moda, del consum, on s'ha de buscar la diferència de manera constant per poder destacar de la competència; en aquests àmbits la introducció de la diferència respecte el ja existent és la forma que s'aplica per estimular el consum, i si un no es vol quedar amb els productes passats de moda, ja sap què ha de fer. En aquest context hem de situar les escoles, o bé en el del coneixement científic, on s'adopta una nova opció quan es constata que supera clarament les anteriors? Algú podrà recordar que en la ciència també conviuen durant temps paradigmes diversos abans uns no eliminen clarament els altres, i és ben cert, però bàsicament l'esquema de funcionament és el comentat: un model substitueix l'anterior quan és millor, no abans.

Si l'escola cada vegada perd més pes com a font informativa, la seva justificació passa precisament per garantir aquells coneixements bàsics i aquelles actituds personals que permetin accedir i valorar les possibilitats que hi ha fora d'ella. Més que imitar el que es troba fora de l'escola, el que cal és oferir precisament el que la nostra societat no ofereix massivament: reflexió, capacitat de decisió, responsabilitat i coneixements ben fonamentats. Un ministre ja va dir una vegada que "los inventos con gaseosa", i en el cas de l'educació, amb prudència.

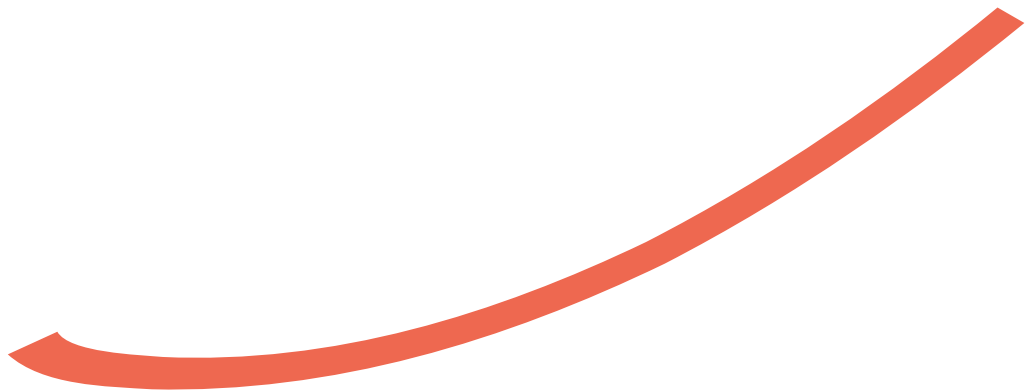
Naturalment que hem d'innovar en les propostes pedagògiques i organitzatives que s'apliquin a les escoles i al conjunt del sistema educatiu, però sota dues condicions de les quals no se'n parla gaire. La primera és la de determinar clarament en quin àmbit convé cercar una alternativa que millori la situació existent. I això suposa fer un diagnòstic del què va bé i del que no va tant bé en cada escola, perquè la resposta no serà la mateixa arreu. Un centre potser ha de millorar l'ensenyament de la llengua estrangera, un altre la formació musical, un altre l'expressió lingüística, ...La finalitat no ha de ser innovar, sinó millorar i, per tant, sense tenir clar què es vol millorar no es pot posar en marxa una proposta per aconseguir aquesta millora.

La segona condició és que tot procés d'aplicació d'una alternativa de millora s'ha de fer de manera controlada. Què vol dir això? Doncs senzillament que s'ha de vetllar perquè la innovació (que potser no és tal per a molts) no perjudicarà de cap manera als alumnes implicats, i es verificarà de manera objectiva que efectivament aconsegueix millors resultats que l'opció anterior. En definitiva, cal aplicar els principis i criteris de l'avaluació a la situació que es vol millorar.

Tornem al punt de partida. Sempre hem de voler millorar l'activitat educativa que es du a terme en cada escola i en el conjunt del sistema educatiu, com passa en la sanitat, la comunicació, la construcció, ... i tot àmbit d'actuació professional. Però ningú seriós es planteja innovar en les actuacions que funcionen, i si ho fan és sota el principi de cercar una alternativa clarament superadora de la vigent. Diagnòstic previ de qüestions millorables, cerca d'alternatives serioses i control d'aplicació són la garantia que no ens deixarem portar per criteris de simples modes, més o menys disfressades de novetats pedagògiques, i menys encara suposades solucions que preparen l'escola pel segle XXI. Aquesta preparació l'haurem de fer-la dia a dia, donant resposta als desafiaments de cada moment, perquè ningú sap què passarà i necessitarem al llarg del segle. S'imaginem algú que a començaments del segle XX hagués fet una proposta per preparar l'escola per a tot aquell segle?

1-Doctor en Pedagogia, Pedagog i Mestre. Professor de Pedagogia a la Universitat de Barcelona i de la Universitat Autònoma de Barcelona. Catedràtic d'Universitat des del 1983. Entre el 2006 i el 2014 Catedràtic Emèrit de la Universitat Autònoma de Barcelona. President del 1r. Consell Social del Col·legi de Pedagogs de Catalunya. Autor d'innombrables publicacions sobre pedagogia i educació. Es pot consulta la seva trajectòria pedagògica i educativa a www.sarramona.net

Els pensaments, criteris i judicis expressats en l'article són exclusivament els de l'autor/a
L'article pot ser reproduït, citant-ne l'origen i l'autor/a